

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-18/21 – 1

Sprawa C-18/21

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

12 stycznia 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Oberster Gerichtshof (Austria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

27 listopada 2020 r.

Strona wnosząca skargę rewizyjną:

Uniq Versicherungen AG

Druga strona postępowania w przedmiocie skargi rewizyjnej:

VU

[...]

Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy, Austria) w sprawie powódki Uniq Versicherungen AG, Wien [...] przeciwko pozwanemu VU, Kirchweidach, [...] Niemcy, [...] o zapłatę 37.820,91 EUR, orzekając w przedmiocie skargi rewizyjnej powódki na postanowienie Handelsgericht Wien (sądu gospodarczego w Wiedniu) orzekającego w charakterze sądu odwoławczego w przedmiocie środka odwoławczego od postanowienia z dnia 16 września 2020 r. [...], uchylającego zaskarżone postanowienie Bezirksgericht für Handelssachen Wien (gospodarczego sądu rejonowego w Wiedniu) z dnia 9 czerwca 2020 r. [...], na posiedzeniu niejawnym wydał

postanowienie:

Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostaje przedstawione, na podstawie art. 267 TFUE, następujące pytanie prejudycjalne: **[Or. 2]**

Czy art. 20 i 26 rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty należy interpretować w ten sposób, że przepisy te stoją na przeszkodzie przerwaniu biegu 30-dniowego terminu na wniesienie sprzeciwu od europejskiego nakazu zapłaty, przewidzianego w art. 16 ust. 2 tego rozporządzenia, na mocy § 1 ust. 1 austriackiej Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz (ustawy federalnej o środkach towarzyszących COVID-19 w kontekście sprawowania wymiaru sprawiedliwości), zgodnie z którym w postępowaniach mających za przedmiot sprawy cywilne bieg wszystkich terminów procesowych, które rozpoczynały swój bieg po dniu 21 marca 2020 r. lub które nie upłynęły do tego dnia, ulega przerwaniu do dnia 30 kwietnia 2020 r. włącznie i terminy te rozpoczynają bieg na nowo począwszy od dnia 1 maja 2020 r.?

II. [...] [Zawieszenie postępowania]

U z a s a d n i e n i e:

- 1 **1. Stan faktyczny i przebieg postępowania**
- 2 Bezirksgericht für Handelssachen Wien (gospodarczy sąd rejonowy w Wiedniu), jako sąd pierwszej instancji, wydał w dniu 6 marca 2020 r. europejski nakaz zapłaty, który został doręczony pozwanemu posiadającemu siedzibę w Republice Federalnej Niemiec w dniu 4 kwietnia 2020 r. Przeciwno temu nakazowi pozwany wniósł sprzeciw pismem wysłanym pocztą w dniu 18 maja 2020 r. Sąd pierwszej instancji odrzucił sprzeciw jako wniesiony po terminie uzasadniając, że nie został on wniesiony w terminie 30 dni przewidzianym w art. 16 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. [**Or. 3**] ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1896/2006”).
- 3 Handelsgericht Wien (sąd gospodarczy w Wiedniu), orzekając w charakterze sądu odwoławczego, uchylił to postanowienie. W ocenie sądu bieg terminu na wniesienie sprzeciwu na podstawie art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 został przerwany zgodnie z § 1 ust. 1 austriackiej Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz (ustawy federalnej o środkach towarzyszących COVID-19 w kontekście sprawowania wymiaru sprawiedliwości, zwanej dalej „1. COVID-19-JuBG”, BGBl. I 16/2020). Przepis ten przewiduje przerwanie biegu wszystkich terminów procesowych w postępowaniach sądowych, które rozpoczęły bieg w dniu 22 marca 2020 r. lub później, do dnia 30 kwietnia 2020 r. włącznie, i rozpoczęcie przez nie biegu na nowo począwszy od dnia 1 maja 2020 r.
- 4 Przeciwno temu rozstrzygnięciu skierowana jest skarga rewizyjna powódki, która wnioskuje o przywrócenie mocy rozstrzygnięciu sądu pierwszej instancji.
- 5 Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy) postanowił zawiesić postępowanie w przedmiocie skargi rewizyjnej i skierować do Trybunału Sprawiedliwości Unii

Europejskiej istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pytanie z zakresu prawa Unii, dotyczące wykładni rozporządzenia nr 1896/2006).

6 **2. Przepisy prawa:**

7 2.1. Prawo Unii:

8 Artykuł 16 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 mają następujące brzmienie:

Sprzeciw od europejskiego nakazu zapłaty

1. *Pozwany może wnieść do sądu wydania sprzeciw od europejskiego nakazu zapłaty przy użyciu formularza F, określonego w załączniku VI, który jest doręczany pozwanemu wraz z europejskim nakazem zapłaty. [Or. 4]*

2. *Sprzeciw musi zostać wysłany w terminie 30 dni od doręczenia nakazu pozwanemu.*

9 Artykuł 20 rozporządzenia nr 1896/2006 ma następujące brzmienie:

Ponowne badanie w wyjątkowych przypadkach

1. *Po upływie terminu określonego w art. 16 ust. 2 pozwany jest uprawniony do złożenia wniosku o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty przez właściwy sąd w państwie członkowskim wydania w przypadkach, gdy:*

a) i) *nakaz zapłaty został doręczony w jeden ze sposobów przewidzianych w art. 14;*

oraz

ii) *doręczenie nie nastąpiło w odpowiednim czasie umożliwiającym mu przygotowanie się do obrony, bez winy z jego strony;*

lub

pozwany nie miał możliwości sprzeciwienia się roszczeniu z powodu siły wyższej lub z powodu nadzwyczajnych okoliczności, które były przez niego niezawinione;

pod warunkiem niezwłocznego podjęcia przez niego działań w obu przypadkach.

2. *Po upływie terminu określonego w art. 16 ust. 2 pozwany jest również uprawniony do złożenia wniosku o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty przez właściwy sąd w państwie członkowskim wydania, w przypadku gdy wydanie nakazu zapłaty było w sposób oczywisty błędne w świetle wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu lub ze względu na inne wyjątkowe okoliczności. [Or. 5]*

3. Jeżeli sąd odrzuci wniosek pozwanego z tego powodu, że nie zachodzi żadna z okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, uzasadniających ponowne zbadanie nakazu, europejski nakaz zapłaty pozostaje w mocy.

Jeżeli sąd uzna, że ponowne zbadanie nakazu jest uzasadnione z uwagi na jedną z przyczyn określonych w ust. 1 i 2, europejski nakaz zapłaty traci moc.

- 10 Artykuł 26 rozporządzenia nr 1896/2006 ma następujące brzmienie:

Stosunek do krajowego prawa procesowego

Wszelkie zagadnienia proceduralne, które nie są uregulowane w niniejszym rozporządzeniu, podlegają prawu krajowemu.

- 11 2.2. Prawo krajowe:

- 12 Paragraf 1 zdanie pierwsze i drugie opublikowanej w dniu 21 marca 2020 r. 1. COVID-19-JuBG, w brzmieniu nadanym przez 4. COVID-19-Gesetz (4 ustawy COVID-19, BGBl. I 24/2020), obowiązującym w chwili doręczenia pozwanemu europejskiego nakazu zapłaty w dniu 4 kwietnia 2020 r. oraz w chwili wysłania sprzeciwu przez pozwanego w dniu 18 maja 2020 r., stanowi:

Postępowanie w sprawach cywilnych

Przerwanie biegu terminów

Paragraf 1 (1) W postępowaniach w sprawach cywilnych bieg wszystkich terminów procesowych, które rozpoczynały swój bieg w okresie po wejściu w życie niniejszej ustawy federalnej oraz tych, które nie upłynęły jeszcze do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy federalnej, ulega przerwaniu do dnia 30 kwietnia 2020 r. włącznie. Terminy rozpoczynają bieg na nowo.

- 13 **3. Uzasadnienie pytania prejudycjalnego: [Or. 6]**

- 14 3.1. W austriackiej literaturze prawniczej prezentowane są przeciwstawne stanowiska co do tego, czy przerwanie biegu terminów przewidziane w § 1 ust. 1 1. COVID-19-JuBG w stosunku do wszystkich postępowań cywilnych należy stosować również w stosunku do określonego w art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 terminu 30 dni na wniesienie sprzeciwu od europejskiego nakazu zapłaty, czy też z uwagi na treść art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006 krajowego przepisu § 1 ust. 1 1. COVID-19-JuBG nie można stosować do tego terminu.

- 15 3.2. Z jednej strony twierdzi się, że art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006 uwzględnia (w sposób abstrakcyjny) sytuacje takie jak kryzys wywołany COVID-19 i dlatego też przewiduje możliwość ponownego zbadania europejskiego nakazu zapłaty oraz ewentualnego pozbawienia go mocy. Stąd też odwołanie się do prawa krajowego miałoby być niedopuszczalne w kontekście regulacji art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006, który został sformułowany m.in. właśnie dla

przypadków działania siły wyższej, a kryzys wywołany COVID-19 można by uznać za taki przypadek [...].

- 16 3.3. Odmienne stanowisko prowadzi do wniosku, że § 1 ust. 1 1. COVID-19-JuBG nie został „wyparty” przez przepisy dotyczące procedury ponownego badania europejskiego nakazu zapłaty przewidziane w art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006. Rozporządzenie nr 1896/2006 reguluje w art. 16 ust. 2 wyłącznie długość terminu do wniesienia sprzeciwu. Zagadnienie ewentualnego przerwania biegu tego terminu nie zostało uregulowane na poziomie europejskim, a tym samym – zgodnie z art. 26 rozporządzenia nr 1896/2006 – należy w tym zakresie zastosować przepisy prawa krajowego. Na etapie tworzenia rozporządzenia nr 1896/2006 nie uwzględniono pandemii COVID-19. Celem art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1896/2006 [Or. 7] jest wyłącznie zapewnienie „sprawiedliwości w indywidualnych przypadkach” i przepis ten nie zawiera żadnej ogólnej regulacji dotyczącej sytuacji wyjątkowych (takich jak obecny kryzys wywołany COVID-19). Wprowadzone przez § 1 ust. 1 1. COVID-19-JuBG ogólne przerwanie zasadniczo wszystkich terminów procesowych nie zostało zatem „wyparte” przez ten przepis, a więc należy je stosować także w zakresie zastosowania rozporządzenia nr 1896/2006 [...].
- 17 3.4. Zgodnie z materiałami ustawodawczymi dotyczącymi § 1 ust. 1 1. COVID-19-JuBG [...] ograniczenia życia publicznego spowodowane przez COVID-19 wpływają także na [austriackie] postępowania sądowe. Z uwagi na – spowodowaną chorobą lub wynikającą z działań podjętych w celu jej zwalczania – nieobecność tak pracowników sądowych, jak i przedstawicieli zawodów prawniczych i stron dokonywanie czynności w ustawowo przewidzianych terminach nie zawsze jest możliwe lub wskazane, gdyż przecież w najszerszym możliwym zakresie należy unikać osobistych kontaktów. Dlatego też na określony czas należy w sprawach cywilnych przerwać bieg wszystkich terminów procesowych (zarówno ustawowych, jak też sądowych) z wyjątkiem tych, które rozpoczynają się lub będą w postępowaniach dotyczących utrzymania środków pozbawiających wolności. Ta ogólna reguła ma na celu ustanowienie pewności prawnej dla wszystkich stron postępowania sądowego oraz ich przedstawicieli.
- 18 3.5. W ocenie sądu odsyłającego może budzić wątpliwości, czy wszystkie przypadki, w których – z uwagi na [Or. 8] kryzys wywołany COVID-19 i jego skutki dla postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty – powstaje niebezpieczeństwo, że pozwany bez własnej winy zaniecha wniesienia sprzeciwu w terminie lub przekroczy termin przewidziany dla tej czynności w art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006, mają być w sposób wyczerpujący uregulowane w tym rozporządzeniu w ten sposób, że w takiej sytuacji przysługuje wyłącznie środek prawny w postaci ponownego badania europejskiego nakazu zapłaty na podstawie art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1896/2006, którego wniesienie może ewentualnie prowadzić do pozbawienia mocy europejskiego nakazu zapłaty zgodnie z art. 20 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia nr 1896/2006. Za takim rozumieniem mogłoby przemawiać to, że pandemia COVID-19 stanowi zdarzenie stanowiące przejaw siły wyższej, względnie nadzwyczajną okoliczność

w rozumieniu art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1896/2006, jak również to, że cel przewidzianego w § 1 ust. 1 1. COVID-19-JuBG przerwania biegu terminów procesowych (uniknięcie ryzyka przekroczenia terminu z uwagi na kryzys wywołany COVID-19) jest porównywalny z celem art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1896/2006 (który ogólnie stosuje się w przypadkach siły wyższej oraz wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, które mają wpływ na działania pozwanego). W związku z tym można by przyjąć, że termin na wniesienie sprzeciwu przewidziany w art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 wraz z art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1896/2006 nie ma podlegać żadnej odmiennej regulacji krajowej, która (jak czyni to § 1 ust. 1 1. COVID-19-JuBG) zmierza do zapobiegania wynikającemu z pandemii COVID-19 ryzyku przekroczenia terminu (poprzez ogólne przerwanie biegu wszystkich terminów procesowych).

19 3.6. Z drugiej strony można by jednak również rozważyć, że procesowe zagadnienie przerwania biegu – tj. późniejszego ponownego rozpoczęcia biegu na nowo – określonego w [Or. 9] art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 terminu na wniesienie sprzeciwu nie zostało (formalnie) uregulowane w tym rozporządzeniu (w szczególności w jego art. 20), w związku z czym zagadnienie to, zgodnie z art. 26 rozporządzenia nr 1896/2006, podlega prawu krajowemu [...].

20 3.7. Ponieważ niemożliwe jest rozstrzygnięcie tego zagadnienia w sposób jasny i jednoznaczny w oparciu o brzmienie art. 20 i 26 rozporządzenia nr 1896/2006, należy zwrócić się o wyjaśnienie tej kwestii prawnej do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

21 [...] [Przerwanie postępowania]

[...]